

מסורת הש"ס

יום טוב פרק שני ביצה

יז.

עין משפט
נר מצוה

בז א מ"י פ"ב מהלכות
תפילה הלכה ה סמג
עשין יט טו"ש א"ח ס"ר
תפ"ט ס"א:
יז ב מ"י שם הלכה יא
סמג שם טו"ש א"ח
סמג תפ"ט ס"א וסמג
תל ספ"ק וסמג תפ"ט
ס"א:
יח ג סמג תל ספ"ק
ס"א:
יט ד מ"י שם טו"ש שם
וסמג תפ"ט ס"א:
כ ה מ"י פ"ו מהלכות
י"ט הלכה ט סמג
לפ"ק שם טו"ש א"ח
סמג תפ"ט ס"א:
כא ז מ"י פ"ח מהל'
עשין הלכה יד
טו"ש א"ח סמג תפ"ט
ס"א:
כב ז מ"י פ"ח מהלכות
י"ט הלכה ט סמג
שם טו"ש א"ח סמג תפ"ט
ס"א:
כג ח מ"י שם הלכה י
טו"ש שם ספ"ק ז:
כד ט מ"י וסמג שם
טו"ש א"ח סמג
תפ"ט ס"א:
כה י מ"י פ"ו שם הל' ט
סמג שם טו"ש א"ח
ס"א סמג תפ"ט ס"א:
כו כ מ"י שם הלכה י
טו"ש שם ספ"ק כג:

רבינו חננאל

ת"ר שחל בשבת
[נכר] בית הלל אומרים
מתפלל בשבת, מתחיל
בשבת שבת ומסיים בשל
שבת, ואומר קדושת היום
באמצע, פירוש, מתפלל
ולש ראשונות ושלש
אחרונות, ואומר אתה
בחרתה באמצע, מתחיל
בשל שבת ואומר ותתן
לנו ה' אלהינו את
יום המנוח, ומסיים בשל
שבת בשבתה ובשבתון
הנחלתנו ושבתות ומועדי
ך, רבי אומר אף
חותם במקדש ישראל
הושבת והזמנים, ותציה
רבינא הכי מקדש השבת
לאו ישראל מקדש לה
הוא מקדש וקיימא,
אמר רב יוסף הלכתין
כרבי דהוותהו בדמיתין
רבינא ברוך מקדש השבת
וישראל והזמנים, דישאל
מקדש להו לזמנים,
הילכך מקדשין קדושתן
דישראל דאיןן מקדשי
להו לזמנים, ת"ר שבת
שחלה להיות ב"ה או
בחולו של מועד, ערבות
ושחרית ומנחה מתפלל
אחרונה אלהינו
ואלהי אבותינו יעלה
ויבא וגו', ומזכיר מעין
אמר שם, ואם הוא ר"ח
אומר של ר"ח, ואם חולו
של מועד, אם פסח אומר
של פסח, ואם סוכות
של סוכות, בעבודה והיא
רצה ה' אלהינו בעמך
ישראל וכו', ואם לא
אמר מחזירין אותו, והכי
הילכתא, ובמסופין מתחיל
בשל שבת ומסיים בשל
שבת, ואומר קדושת היום
באמצע, וחותם מקדש
השבת ישראל והזמנים,
והכי הילכתא, רשב"א ור'
ישמעאל בנו של רבי
יוחנן בן ברוקה אומר, לא
במסופין בלבד, אלא כל

אין הלכה באותו הווה, וא"ת אמאי לא קאמר הלכה כחננאל קמא
וי"ל דאי הוה אמר הלכה כחננאל קמא הוה משמע אכל דצריז
אף ממה שאמר מסיים בשל שבת והא לימא דהא ק"ל להלכתא כרבי
דאמר חותם ברוך מקדש השבת ישראל והזמנים ":

מאי טעמא דמקני שביטה בשבתא

לא, וא"ת למה לי הא
טעמא האיצטא טעמא דהכנה דלאמרי'
כפ' בכל מערבין (עירובין דף נח: ושם)
מיו"ט לשבת מאי טעמא לא משום
הכנה וי"ל דאי לאו הוה טעמא
דמקני שביטה בשבתא משום טעמא
דקאמר משום הכנה לא אסרינן הוהיל
יש שם ספק דשמא חול הוא לגמרי
מכל מקום קשה דהתם צעירובין
למה לי טעמא דהכנה תיפוק ליה
משום דמקני שביטה בשבתא לא יש
לומר דהתם מיירי צעירובי חלרות
ולא שייך למקני שביטה ומכל מקום
קשה מההוא דגטין פרק הזורק דף
עו: גבי שכיז מרע דקאמר אידי
תזיל ותמוד ותפמח והתם מיירי
בשבת דשרי לעשות קנין והכא אסר
למקני שביטה אפי' צו"ט וי"ל דשרכי
מרע שאני דהתירו עולו שלא דתטרף
דעתו ומדע דיש חלוק בין שכיז
מרע לזאס אחר דהא התירו לו לגרש
בשבת ואין אנו מקדשין ואין מגרשין
ואע"ג דלא קאמר לקמן ס' אין מגרשין
מכל מקום למה יש לחלק בין קדושין
לגרשין ועוד דבמסופתא אמרינן
בדליא אין מקדשין ואין מגרשין ולי
נראה דהקאמר התם אי אמת מודה
משמע דלא פליג שום אדם עליה
והא פליג רבי עליה לעיל דאמר
מערבין עירובי חלרות לכך נראה
לפרש דטעמא דהכא יש לומר משום
הכנה וה"ק אסור למקני שביטה
בשבתא משום דהיינו הכנה ואין
מכניין מיום טוב בשבת וא"ת לרבי
יוחנן דאמר לעיל דף טז: נולדה בזה
מומרת בזה וקאמר טעמא לעיל
משום דלית ליה הכנה וכי פליג רבי
יוחנן אכל הני תנאי ואמוראי דהכא ס'
יש לומר דהתם מיירי בהכנה שנעשה
בדידים כגון עירובי תחומין ואפי' רבי
יוחנן מודה אכל מה שממיר ר' יוחנן
היינו גבי צי"ה דהוי הכנה צדי שמים
שנעשים מלאכה:

אי אמרת הוא נאסר וקמחו נאסר

צריך לאקנויי קמחו לאחריים
ואי אמרת אין קמחו נאסר אין צריך
לאקנויי קמחו, ותימא הוהיל וקמחו
נאסר מה מועיל הקנייה לאחריים מי
יכול לסלק האיסור שבו כדי שיאכל
הוא עצמו אחר (כך) שנאסר ויעוד
קשה כיון שהוא נאסר מאיזה טעם יא
מותר שאחריים אופין (לשבת) בשביל
וכי אחריים יכולים לעשות טמאין מה
שהוא עצמו אינו יכול לעשות בשביל
עצמו לכן נראה לי כגו' דה"ג אי
אמרת הוא נאסר ואין קמחו נאסר
מני לאקנויי קמחו לאחריים ואז מועיל
הקניין ואי אמרת הוא נאסר וקמחו
נאסר לא מני לאקנויי קמחו לאחריים
דהא לא מועיל הקניין ובסמך גרס
ש"מ הוא נאסר ואין קמחו נאסר:

ובלנד

היינו קלקולא. אם היה מותר לערב אתמול והוא אסר: מסתיל
בשל שבת. ברכה אחת לשניהם ומתחיל להזכיר שבת תחילה ותמן
לנו את יום המנוחה הזה ואת יום חג פלוני הזה: ומסיים. הזכרה
בשל שבת מקדש השבת ומו לא: ואומר קדושם היום נאמלע. ותמן

לנו ה' אלהינו את יום המנוחה הזה
ואת יום חג פלוני הזה: פני סנא
קמיה דרבינא. במילתיה דרבי
מקדש ישראל והשבת והזמנים: אטו
שבת ישראל מקדשי ליה. שקדמת
קדושת ישראל לשל שבת. בשלמה
ומניסן צריך להקדים קדושת ישראל
לקדושתן שעל ידי קדושת ישראל
נתקדשו הם ואילו לא נתקדשו ישראל
לא היו קובעים חדשים וקוראין
ליום שבת צדיק דין: אלא שבת מקדשא
וקיימא. משעת ימי בראשית ואינה
תלויה בקביעות דראש חדש: מספלא
שבת. כשאר שבתות כי היכי דבחול
אין לו למועד ברכה קדושה בשלש
תפלות הללו אף בשבת אין צריך
לקבוע לו ברכה לבית שמאי ולא
לכלל לבית הלל: מעין המאורע.
ראש חדש או מועד: צעזורה.
כגון יעלה ויצא ברכות עבודה:

צוואה. כמו שאומר על הנסים
במנוחה ופורים: כל מקום שזוקק
לשבת. ואפי' ערבית ושחרית
ומנחה: אין סלקה כלומר הווג גרסינן.
אלא כחננאל קמא דאמר ערבית
שחרית ומנחה מתפלל שבת ואומר
מעין המאורע צעזורה. מיהו לאו
הלכתא כותמיה דהא דקאמר ובמסופין
מתחיל כו' אלא בזה הלכתא כרבי
דאמר אף חותם זה מקדש השבת
ישראל והזמנים או ראשי חדשים
בראש חדש: מיום טוב ונחיריו.
אם מוכר צו"ט ראשון וחלו שני
ימים טובים חמישי וערב שבת ומתנה
אם היום חול ומחר קדש עירובי עירוב
ואם חלוק איני צריך לערב לתשלין
ובתחומין יאמר אם היום (א) קדש אין
דצדיק כלום ולמחר יאמר כמו כן בשל
תחומין ובאותה הפע עצמה דממה
נפסק הוי עירוב אכל בשל תשלין
אין צריך לשנות ולחזור את תנאו
למחר: דלמקני שביטה בשבתא.

לאו דוקא שבתא נקט אלא יו"ט קרי
שבתא. לא התירו לו לקנות שביטה
ציוס טוב ואפי' מספק ואם המירו
צעירובי תשלין התם משום כבוד
שבת המירו: אין אופין. פת:
ממלאה אשה כו'. דכחך טרחא סגי
וכן צמחוס לגבי מלוי: אכל לאפות.
כל ככר וככר צריכה) אפיה ורדיה
לעצמה: צומן שהפסור מלא. שמונריהם
קטנים היו ומדביקין פת דפנות
ומתוך שהוא מלא מתמעט חללו ואין
מקום לחמימותו להתפשט והפת נאפת
יפה: הוא נאסר. לאפות: וקמחו
נאסר. שלא יהו אחריים אופין קמחו
צעזרו שלוש: לאקנויי קמחו. אם צריך
לתת צמחוס את קמחו שיהו אחריים
מומרים לאפות ולתת לו: בשלמה
לא גרס: ולא יעמין. כדך שמטמינין
בשלי שבת: עזר ואפס
מאי. מיהו שיאכל בשבת:

מקום שזוקק לשבת בין ערב בין שחרית בין מנחה, ואומר קדוש היום באמצע. אמר רב הונא אין הלכה כאותו הווה, והן רשב"א ור' יוחנן
בן ברוקה הללו. אמר רבא מניח אדם עירובי תחומין מיו"ט לחבירו ומתנה, וכ"ש עירובי תשלין מיו"ט לחבירו ומתנה, אבל עירובי תחומין לא, דלמקנא
שביתה ביו"ט לא. והני מילי בשני ימים טובים של גלויות שהן ב' קדושות, שמתנה ואומר אם היום קדש ולמחר חול הוא אינו צריך לעירוב, ואם מחר הוא יו"ט היום עירוב, הנה אני מערב מעיריט
ליו"ט. וקיימא לן כרבא בהוראה. ת"ר אין אופין מיו"ט לחול. באמת אמרו ממלאה אשה קדרה בשו"א צ"פ שאינה צריכה אלא לחתיכה אחת. וכן נחתום ממלאה קומקומוס
מים אע"פ שאצ"ל אלא לקותן אחד כו'. ר' שמעון בן אלעזר אומר אף ממלאה אשה תנור פת, מפני שהפת [נאפת] יפה בשעה שהתנור מלא. אמר רבא הלכה כר' שמעון בן אלעזר, וקיייל מרבותינו
ובלבר שלא יעירם. איבעיא להו מי שלא הניח עירובי תשלין הוא נאסר וקמחו נאסר, ואין לו תקנה אלא כ' יקנה קמחו לאחריים, אלא הוא שנאסר ס' (אף לא ליה) דכמה דלא מקני ליה, לא
הוא אפי' ליה ולא אחריים אפי' ליה. ואי דלמא הוא נאסר אבל קמחו לא נאסר, ולא צריך לאקנויי קמחו לאחריים, אלא הוא שנאסר ס' אפי' אחריים הוא נאסר וקמחו נאסר, ואין לו
תקנה אלא אם יקנה קמחו לאחריים וימסרנו להן, נעשה כשהלן ומותר להן לאפות ולהאכילו. איבעיא להו זה שנאסר אם עבר ואפה מאי, לומר קמנין ליה ומנעין ליה לאכול מה שנאפה, אי לא.

(א) [תוספ' ברכות פ"ג, א]
(ב) [ברכות מט, א, ג] עירובין
(ג) [תוספ' ברכות פ"ג, א]
(ד) גבי יו"ט נקט איפסא יו"ט
שחל להיות בשבת משום
דכיו"ט מתפלל כסדר של
יו"ט אכל ר"ח מתפלל כסדר
של שבת. מהרש"א בשם
תוספות ישנים ס'
(א) [תוספ' פ"ב, א] ונ"י
תוספות פסחים מו. ד"ה עד
שחלפה, (ח) כפ"א נוסף:
ערובה, (ט) כפ"א נוסף:
משום קמ, (י) ונ"י תוספות
מנחות לו: ד"ה וס"א, (דף
לו: ועי' תוספות שם ד"ה
והא מלוא, ח' כ"א הספריס,

הגהות הב"ח

(א) הש"י ד"ה מיום טוב
וכי' ובתחומין יאמר אם
היום חול ומחר קדש
עירובי עירוב אם היום
קדש: (ב) תוס' ד"ה מאי
טעמא וכי' תנאי ואמוראי
דהא דהתם יש לומר
דהתם והבא מיירי:

גליון הש"ס

גמ' רשב"א אומר
במלאה אשה תנור פת.
עין לקמן דף כז ע"ב
בשרי קמ, ד"ה ממיין
במס' שם:

מוסף רש"י

מתחיל בשל שבת. ותמן
לנו את יום המנוח הזה,
ומסיים בשל שבת.
מקדש השבת ומו לא
שעירובין ס'. ואומר
קדושת היום. של ראש
חדש שם על שבת כגון את
יום המנוח הזה ואת יום
חג פלוני הזה, ואם מועד
הוא את יום השבת הזה
ואת יום חג פלוני הזה
(שם) מפני שהיה
נאפת יפה בזמן
שהתנור מלא, והפת
מנוחה קבוצה זה לזה
מתחמם זה מזה ונאפת
יפה וטורח הארץ הוא
(סודר רש"י ט"ז שפחה).

מוסף תוספות

א. דהא אפילו ביצה
דכוחה שנולידה ביום טוב
ראשון מותרת בשבת
והכא נמי כיון דמתנה
ביום טוב ראשון לא
מחייב במכין מיום טוב,
לשבת.
ב. אדרבה הליל שיהא
קמחו כבעולו וכענין
שאמרו בעירובי תחומין
(ל"ז א') דהבחה והכלים
כרגלי הבעלים ואפילו
נתנן לאחר בשבת או
ביו"ט. רשב"א. ג. דאי אין
קמחו נאסר דאין צריך
לאקנויי. ת"ר. ד. ואם כן
מה והעילו חכמים
בתקנתן כל [אדם לא]
יערב ויתן לאחרים שיעשו
לו. רשב"א. ה. [הא]
שלושה שום אדם כמותו.
ס. ו. והקנאה מיהא בעי
דבלאו הכי אי אפשר
משום שלוחו דאדם
כמותו. ר"ן.

(א) ע"פ הגה"ה דכיו': "אלה הוא שנאסר לא אפי' ליה אכל כל כמה דלא מקני כיו".